

Riksbankens roll i svensk ekonomi

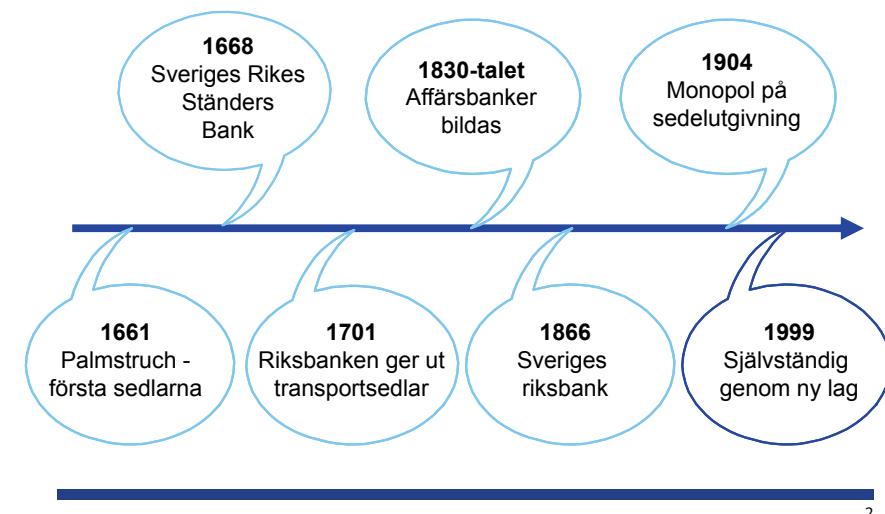
Handelshögskolan
i Stockholm
2012-02-24

Lars E.O. Svensson

1

Världens äldsta centralbank

2

Riksbankens uppgifter

**Upprätthålla
ett fast
penningvärde**

= **penningpolitik**

**Främja ett
säkert och effektivt
betalningsväsende**

= **finansiell stabilitet**

3

Riksbankens direktion

RB chef, Stefan Ingves

1:e vice, Kerstin af Jochnick

Vice, Karolina Ekholm

Vice, Per Jansson

Vice, Lars E.O. Svensson

Vice, Barbro Wickman-Parak

4

Agenda

- Riksbanken myndighet under Riksdagen
- Riksbanksfullmäktige utser direktionen
- Direktionen beslutar i Riksbanken
- Riksbankschefen ordförande (ej chef) för direktionen
- Individuellt ansvar
- Stor transparens: Penningpolitiska beslut, röster, reservationer, protokoll med namn

5

Agenda

- Penningpolitik – ensamt ansvar
 - Mål
 - Medel
- Finansiell stabilitet – delat ansvar (Finansinspektionen, Riksgälden, Finansdepartementet)
 - Mål
 - Medel

6

Penningpolitik – mål

7

Mål för penningpolitiken

- Upprätthålla fast penningvärde
 - Inflationsmål, 2 procent (per år) för KPI
 - Stabilisera inflationen kring 2 procent (ofullständig kontroll)
- Stabilisera realekonomin
 - Maximal stabilisering av inflationen skulle leda till stor volatilitet i BNP, sysselsättning och arbetslöshet

8

Flexibel inflationsmålpolitik (inte strikt inflationsmålpolitik)

- "Stabilisera inflationen runt inflationsmålet"
- Stabilisera realekonomin (resursutnyttjandet) kring (långsiktigt) hållbar nivå
- Mått på resursutnyttjandet:
Gap: arbetslöshet, sysselsättning, arbetade timmar, produktion
- "Stabilisera produktion och sysselsättning runt långsiktigt hållbara nivåer"
- Stabilisera arbetslösheten runt hållbar nivå

9

Flexibel inflationsmålpolitik (inte strikt inflationsmålpolitik)

- Penningpolitiken verkar med födröjning på realekonomi och inflation
- Prognosstyrning (forecast targeting)
- Välj räntebana så att resulterande prognoser för inflation och RU "ser bra ut" (bäst stabiliseras inflation och resursutnyttjande), utgör "väl avvägd penningpolitik"
- Väl avvägd penningpolitik: Lämplig kompromiss mellan stabilisering av inflation och resursutnyttjande
- Effektiv penningpolitik: Ej möjligt stabilisera inflationen mer utan att stabilisera RU mindre, och vice versa

10

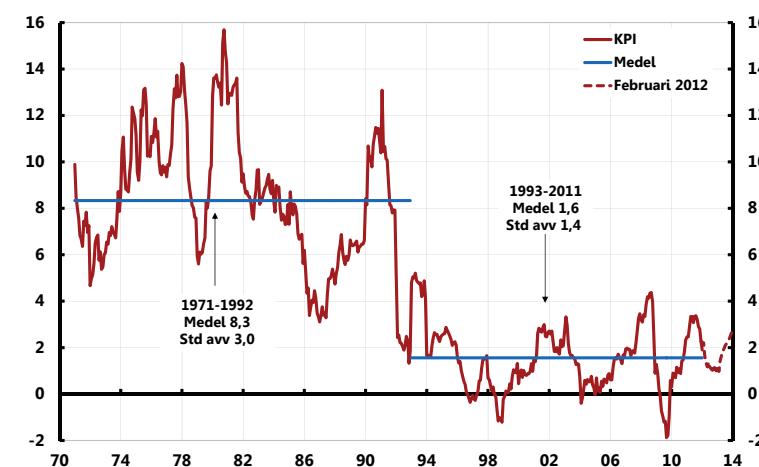
Varför just 2 procent?

- Ger utrymme för pris- och lönejusteringar utan deflation
- Mindre risk för att reporäntan hamnar vid nollgränsen
- Vanligt inflationsmål för industrielländer

11

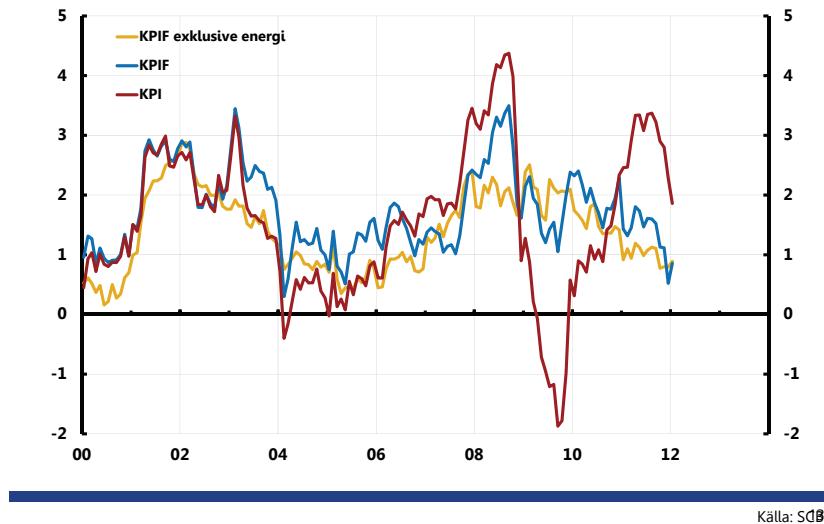
Utfall för inflationen, KPI Procent/år

12

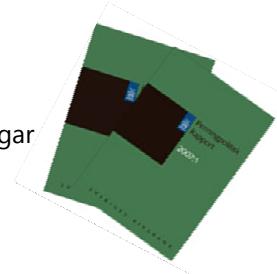
KPI, KPIF och KPIF exklusive energi

Procent/år

Penningpolitiska verktyg

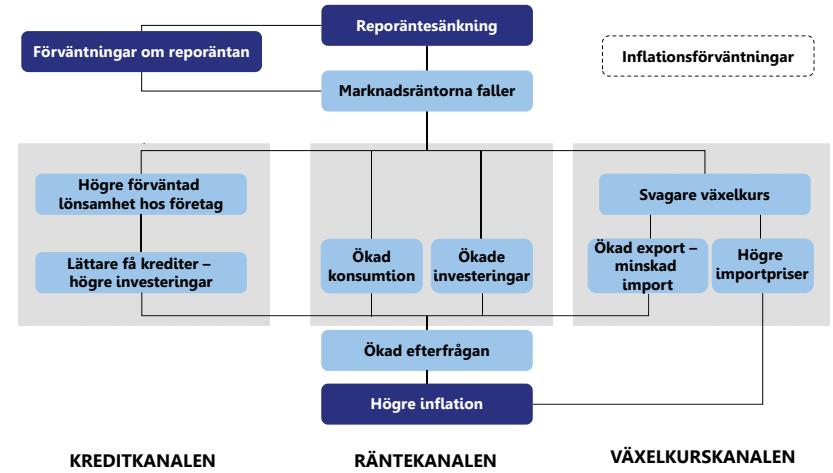
- Styrränta
 - Reporäntan
- Kommunikation
 - Reporäntebanan
 - Penningpolitiska rapporter och uppföljningar
 - Protokoll från penningpolitiska möten
 - Tal och gästföreläsningar

Penningpolitik – medel

14

Hur påverkar verktygen inflationen? - den penningpolitiska transmissionsmekanismen

15

16

15

16

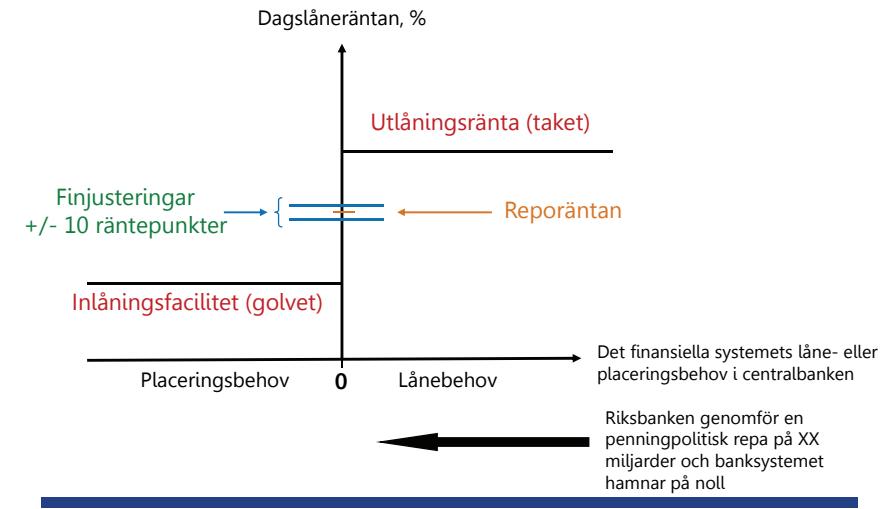
Riksbanken bestämmer den kortaste räntan

- Ensamt rätt på att ge ut sedlar och mynt
- Styr infrastrukturen i banksystemet
- Bankerna måste vara anslutna till RIX -tvingar bankerna att vara i balans vid dagens slut
- Bankerna sätter in eller lånar av Riksbanken

17

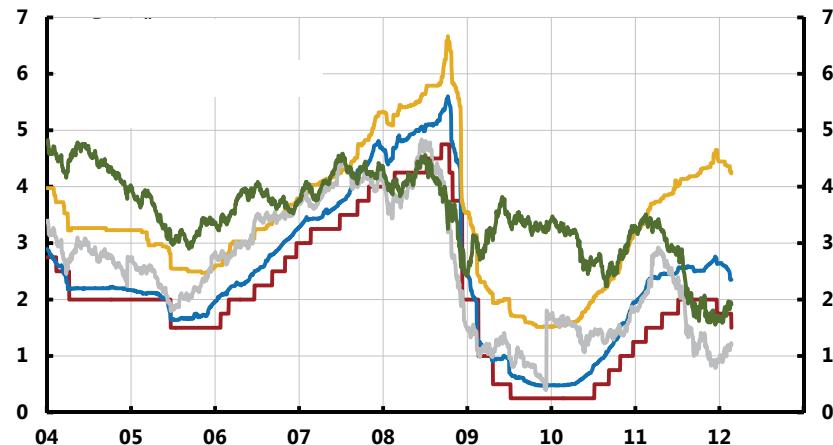
Riksbankens styrning av dagslåneräntan

18

Hur påverkar reporäntan andra räntor?

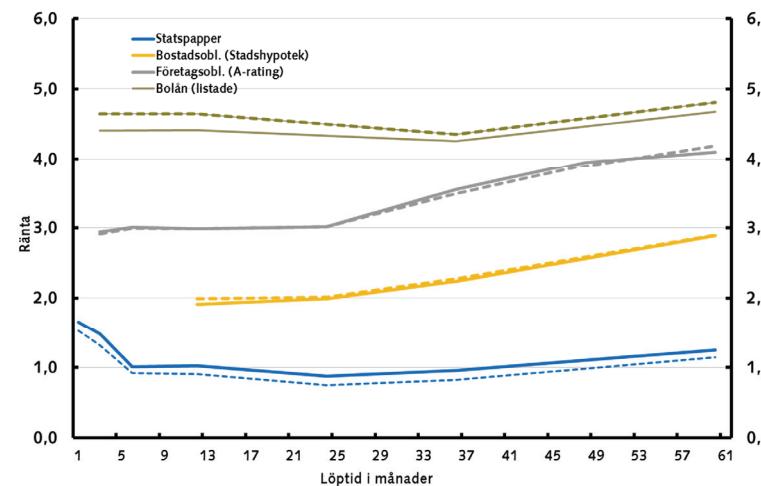
Procent

Källa: Riksbanken, Reuters EcoWin och SCB

Avkastningskurvor

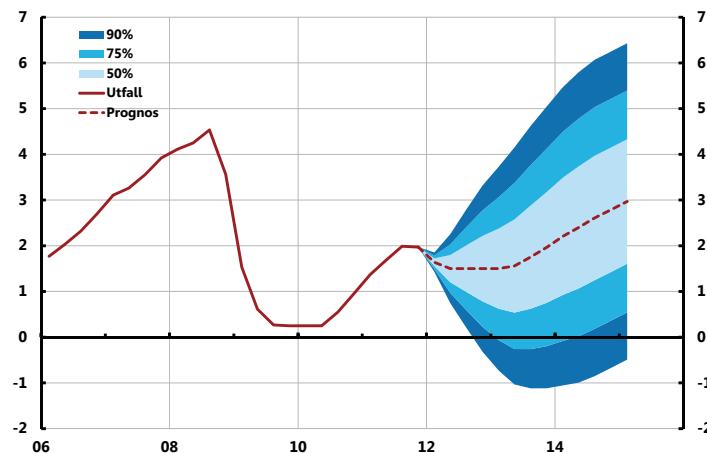
Procent

Anm. Streckad linje avser den 21 december och den heldragna den 30 januari.

Raporäntebana med osäkerhetsintervall

Procent, kvartalsmedelvärden

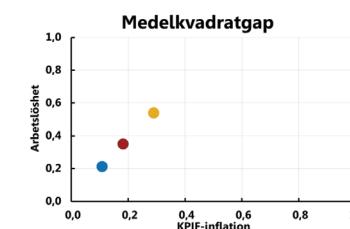
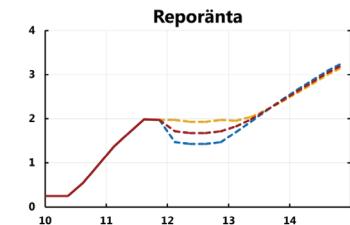

Källa: Riksbanken

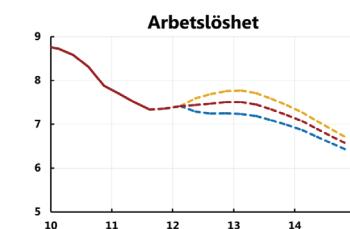
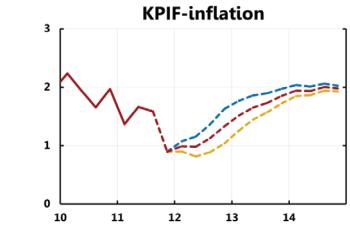

Penningpolitiska alternativ, december 2011

Utländska räntor enligt Riksbankens prognos; hållbar arbetslöshet 6,5 %

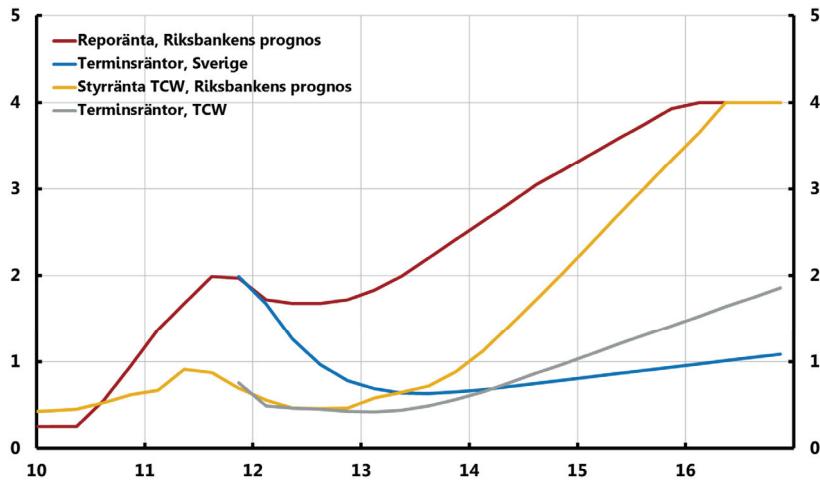
Huvudscenario Lägre ränta Högre ränta

Källor: SCB, Riksbanken och egna beräkningar

Raporäntebana, termörsräntor och prognos för TCW-vägd styrränta, december 2011

Procent

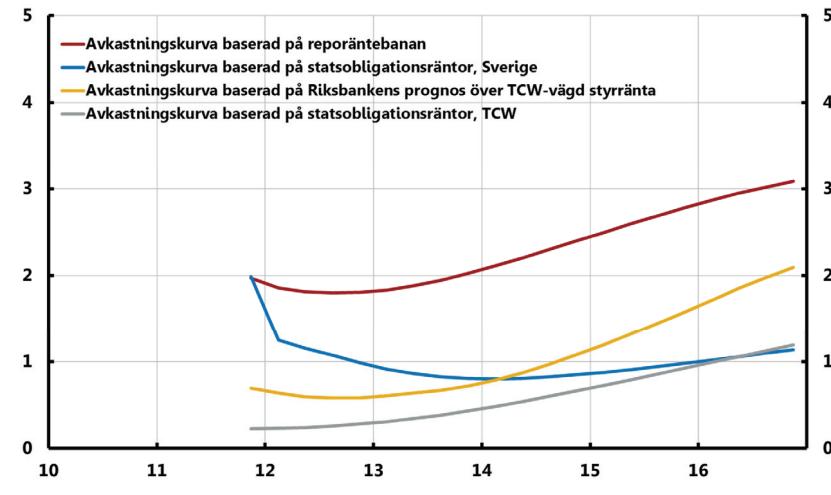

Källor: Nationella källor, Reuters EcoWin, Riksbanken och egna beräkningar

Avkastningskurvor, december 2011

Procent

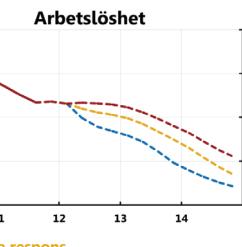
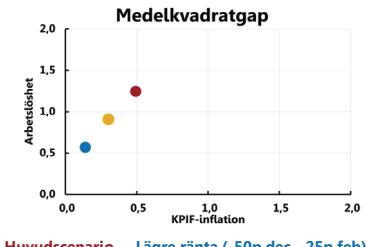
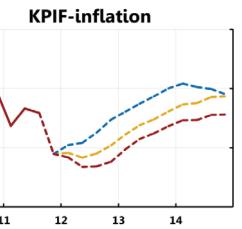
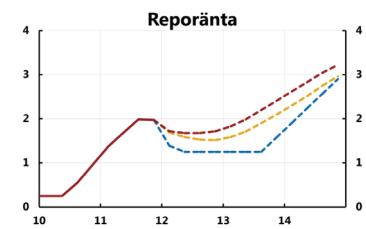

Källor: Nationella källor, Reuters EcoWin, Riksbanken och egna beräkningar

Penningpolitiska alternativ, december 2011

Utländska räntor enligt implicita terminsräntor; hållbar arbetslöshet 5,5 %

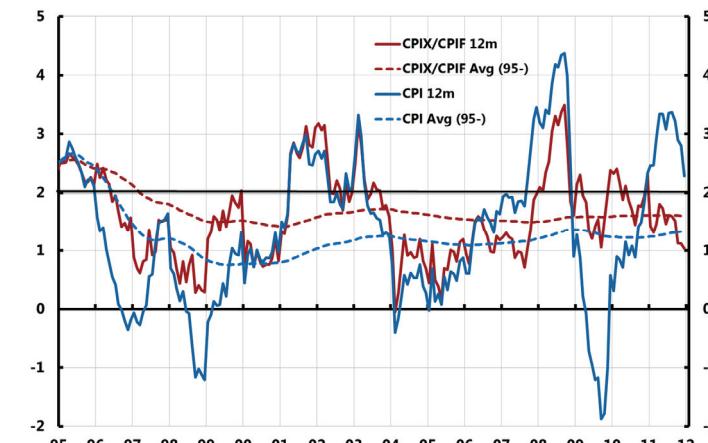

Huvudscenario Lägre ränta (-50p dec, -25p feb)

Ramses endogena respons

Källor: SCB, Riksbanken och egna beräkningar

Inflationen i genomsnitt lägre än målet

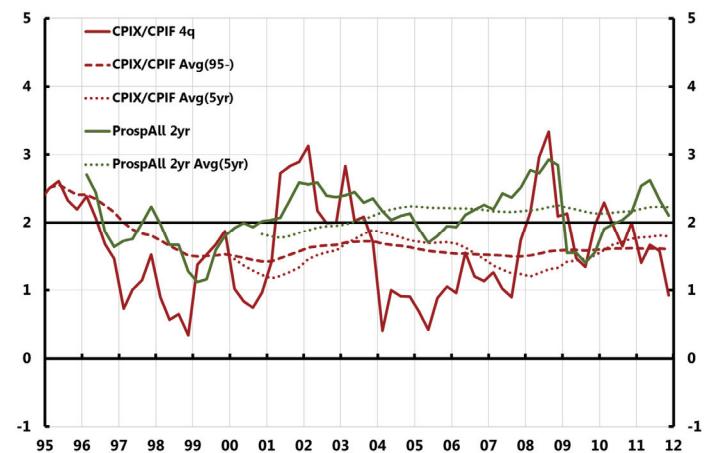
Källor: SCB

Inflationen i genomsnitt lägre än målet

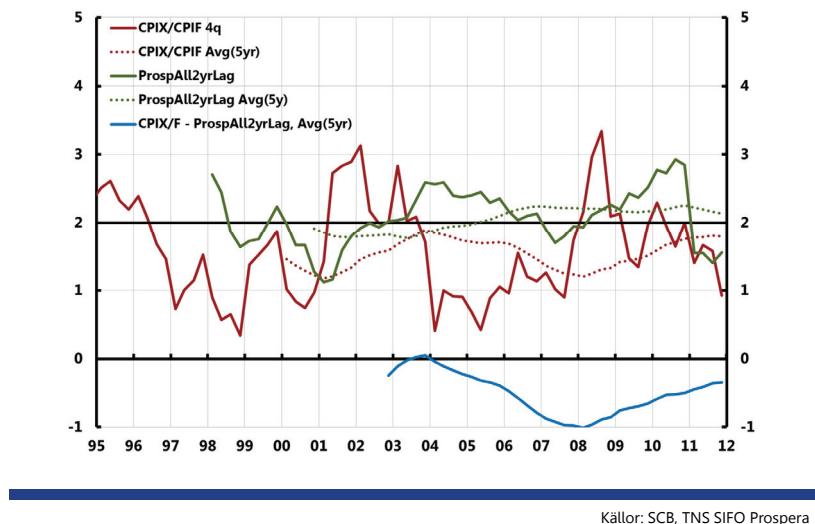
Källor: SCB

Inflationen i genomsnitt lägre än inflationsförväntningarna

Källor: SCB, TNS SIFO Prospara

Inflationen och inflationsförväntningarna (laggade)

Finansiell stabilitet – mål

30

Riksbankens roll när det gäller finansiell stabilitet

- "Främja ett säkert och effektivt betalningsväsende"
- Omfattar flera olika delar:
 - Sedlar och mynt
 - RIX-systemet
 - Övergripande bild av systemet
 - Följer storbankerna
 - Undvika bankkriser
 - Hantera kriser om de uppstår
- Samarbetar med andra myndigheter
 - Finansinspektionen, Riksgälden

Finansiell stabilitet – medel

31

32

I normala tider kommunikation...

- Stabilitetsrapport 2 ggr/år
 - Översikt
 - Stresstester
 - Rekommendationer
- Tal
- Direkt kommunikation med banker och myndigheter
- Samverkansråd med Finansinspektionen

33

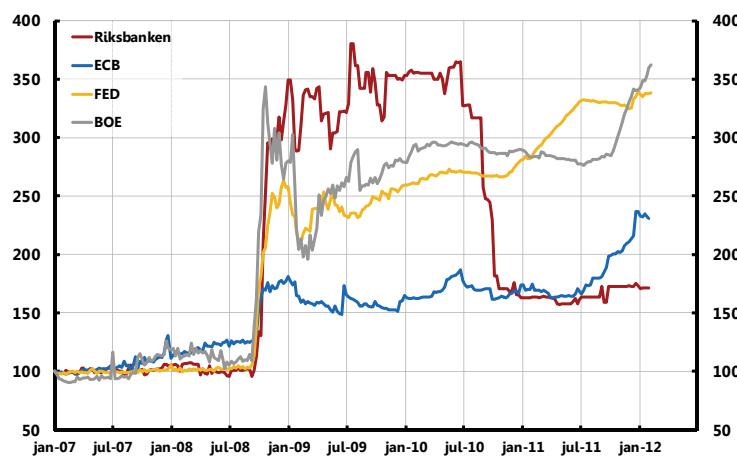
I kristider...

- Kan ge obegränsad likviditet – normal eller nödkredit
- Kan låna ut i utländsk valuta via valutareserven
- Lån mot säkerheter
- Straffränta
- Solida institut med likviditetsbehov
- Riksbanken tar minimal förlustrisk

34

Riksbankens och andra centralbankers stöd under krisen

Balansomslutning, procent av BNP

Källor: Bureau of Economic Analysis, Eurostat, Office for National Statistics, SCB samt respektive centralbanker

Läs gärna mer på www.riksbank.se

www.larseosvensson.net

36

Extrabilder

37

39

Vad är problemet med hög inflation?

- Tendens att bita sig fast och till och med öka
- Hög inflation varierar mer än låg inflation
- Urholkar pengarnas värde
- Ökar osäkerheten
- Ger en omfördelning av inkomst och förmögenhet
- Lättare att hålla inflation nere än att pressa ner den
- släpp inte upp den!

"Inflationen bör vara så låg att allmänheten inte behöver bry sig om den när de fattar sina beslut"

38